

 Ολισθηρή σταθερότητα					
Πηγή:	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	Σελ.:	1,15	Ημερομηνία έκδοσης:	03-08-2025
Αρθρογράφος:		Επιφάνεια :	513.73 cm ²	Κυκλοφορία:	14860
Θέματα:	IOBE				

Ο **Νίκος Βέττας** αναλύει την «ολισθηρή σταθερότητα» που επιτυγχάνεται στην παγκόσμια οικονομία μετά τη συμφωνία ΗΠΑ - Ε.Ε. για τους δασμούς. **Σελ. 15**

Ολισθηρή σταθερότητα

Του **ΝΙΚΟΥ ΒΕΤΤΑ**

Κατά μία άποψη, η πρόσφατη συμφωνία κορυφής ανάμεσα στις ΗΠΑ και την Ευρωπαϊκή Ένωση λύνει αναίμακτα το διαφαινόμενο οξύ πρόβλημα στις εμπορικές και επενδυτικές σχέσεις των δύο μεγάλων οικονομικών περιοχών του πλανήτη. Προβλέπεται η επιβολή εισαγωγικών δασμών για τα ευρωπαϊκά προϊόντα, που είναι πολύ υψηλότεροι από τα τρέχοντα επίπεδα, αλλά είναι επίσης χαμηλότεροι από αυτούς που είχε απειληθεί ότι θα επιβληθούν μονομερώς, όπως και χαμηλότεροι από αυτούς σε άλλες οικονομίες.

Σε συνδυασμό με το ενδεχόμενο εξαίρεσεων από το γενικό επίπεδο, μπορεί να κριθεί ότι το επίπεδο των δασμών τελικά θα είναι διαχειρίσιμο και δεν θα οδηγήσει σε κρίση. Υπάρχει επίσης δέσμευση για υψηλές ευρωπαϊκές επενδύσεις στις ΗΠΑ, καθώς και συνεργασία και αγορές στους τομείς της άμυνας και της ενέργειας. Κατά την ίδια την πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η συμφωνία φέρνει σταθερότητα και ορατότητα για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες.

Είναι αλήθεια πως σε σχέση με το ενδεχόμενο μόνιμης διατα-

ραχής στο παγκόσμιο εμπόριο, η συμφωνία, μαζί με ανάλογες για άλλες οικονομίες, απομακρύνει το ενδεχόμενο οξείας κρίσης. Οι προσαρμογές που θα χρειαστεί να γίνουν από επιχειρήσεις και επενδυτές είναι σημαντικές και έχουν κόστος, αλλά όχι εκτός ενός λογικού πλαισίου διαχείρισης αβεβαιοτήτων. Αλλωστε, εξίσου σημαντικές αλλαγές έχουν επιέλθει πρόσφατα στις κεντρικές συναλλαγματικές ισοτιμίες και άλλες αναμένονται ως αποτέλεσμα των συνεχιζόμενων γεωπολιτικών εντάσεων. Αν, όμως, συμφωνίες όπως αυτές δεν προσθέτουν νέες αβεβαιότητες, είναι αμφίβολο ότι τελικά συμβάλλουν σε ένα σταθερό πλαίσιο. Σίγουρα, από την πλευρά της Ευρώπης, οι αναμενόμενες ζημίες υπερβαίνουν τα κέρδη, ενώ δημιουργούνται ερωτήματα στρατηγικής.

Κατά τους επόμενους μήνες θα διαμορφωθούν απαντήσεις σε τρία διασυνδεδεμένα ερωτήματα υψηλής κρισιμότητας.

Πρώτον, θα υπάρχει ένα πλαίσιο κανόνων εμπορίου, με επαρκή σαφήνεια και σταθερότητα, και θα συμβάλει αυτό στην άμβλυνση των ισχυρών πιέσεων που δέχεται σήμερα η παγκόσμια οικονομία;

Σε ένα περιβάλλον υψηλότερων και μεταβαλλόμενων δασμών, ελληνικές επιχειρήσεις θα αντιμετωπίσουν ανταγωνιστικές πιέσεις όχι μόνο στις ευρύτερες εξαγωγές τους αλλά και στις ιδιες τις ευρωπαϊκές αγορές, στις οποίες θα στραφούν και επιχειρήσεις από τρίτες χώρες.

Δεύτερον, θα συνεισφέρουν οι δασμοί στη δημοσιονομική σταθερότητα των ΗΠΑ, ή μήπως θα επιβραδύνουν τη μεγέθυνση της οικονομίας τους, ενισχύοντας και τον πληθωρισμό, και τελικά θα δυσχεράνουν τη δημοσιονομική εξισορρόπηση;

Τρίτον, θα μπορέσει να ξεφύγει η Ευρώπη από τους αναμικτούς ρυθμούς μεγέθυνσης και να πετύχει σημαντικές εξαγωγικές επιδόσεις, παρά την ισχυροποίηση του νομίσματος της και τις εσωτερικές της αντιφάσεις;

Όσον αφορά τους ρυθμούς ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας και τη δημοσιονομική εικόνα των ΗΠΑ, δεν δικαιολογείται εφησυχασμός. Πολιτικές εμπορικού προστατευτισμού και υπερβολικών κρατικών παρεμβάσεων μετακινούν πόρους βραχυχρόνια, επιβαρύνουν όμως τις οικονομίες μεσοπρόθεσμα. Ταυτόχρονα, η νομισματική πολιτική πιέζεται ανάμεσα σε αντιφατικές προτεραιότητες και θα είναι βαρύ πλήγμα εάν αμφισβητηθεί η ανεξαρτησία της. Όσον αφορά τη χώρα μας, ασφαλώς κρισιμότερο είναι το ερώτημα της ευρωπαϊκής κατεύθυνσης και της στρατηγικής που η ίδια μπορεί να χαράξει μέσα σε αυτήν.

Είναι δεδομένο ότι στο πεδίο των εξαγωγών και της προσέλευσης επενδύσεων θα υπάρχουν διεθνώς μεγαλύτερες προκλήσεις στα επόμενα χρόνια από ό,τι τα προηγούμενα. Τα ρυθμιστικά εμπόδια θα είναι γενικά υψηλότερα, το πραγματικό κόστος χρήματος επίσης, θα πρέπει να γίνει διαχείριση της προσφοράς από την Κίνα, και οι αβεβαιότητες θα είναι υψηλές.

Σε ένα περιβάλλον υψηλότερων και μεταβαλλόμενων δασμών, ελληνικές επιχειρήσεις θα αντι-

μετωπίσουν ανταγωνιστικές πιέσεις όχι μόνο στις ευρύτερες εξαγωγές τους αλλά και στις ίδιες τις ευρωπαϊκές αγορές, στις οποίες θα στραφούν και επιχειρήσεις από τρίτες χώρες. Εντός της Ευρώπης, η χρηματοδότηση από κεντρικούς πόρους θα γίνει περισσότερο ανταγωνιστική, μάλλον ευνοώντας τις ισχυρότερες επιχειρήσεις και οικονομίες.

Συνεπώς, μαζί με την προσπάθεια άμβλυνσης των τελικών δασμών για ελληνικά προϊόντα, εφόσον τεκμηριωθεί πως δεν ανταγωνίζονται παραγόμενα στις ΗΠΑ, γίνεται ακόμη κρισιμότερη η στροφή της παραγωγικής βάσης στη χώρα μας, σε προϊόντα και υπηρεσίες υψηλότερης αξίας. Χωρίς μεγαλύτερη εξειδίκευση, αποτελεσματικότερη διασύνδεση στις αλυσίδες αξίας, και ποιότητα μέσω καινοτομίας, η μεγέθυνση της ελληνικής οικονομίας και η αύξηση των εξαγωγών που έχουν επιτευχθεί τα τελευταία χρόνια θα κινδυνεύουν να υποχωρήσουν, μέσα στο νέο απαιτητικό περιβάλλον που διαμορφώνεται.

Ο κ. Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής του ΙΟΒΕ και καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Άλλο ρεπορτάζ για τους δασμούς στην Οικονομική «Κ», σελ. 7, 11